

intervju tjedna

GUSTE SANTINI

● EKONOMSKI ANALITIČAR,
O UZROCIMA
EKONOMSKE
KRIZE I
IZGLEĐIMA ZA
IZLAZAK IZ NJE,
KAO I O STANJU
POLJOPRIVREDE
U SLAVONIJI I
BARANIJU...

Hrvatska propada još od rebalansa proračuna 1998. godine!

Raspoređuju se neophodne ekonomijske reforme, članom Zakonotvorenog vijeća za ekonomske i socijalne reforme i hrvatsko-gospodarske RAZU te ustanove i komitetom dvadeset i jedan kojige je članstvo, Gostom Santiniju, pozvanim ga kome da svoje analize izneset bez zadržki, poslije čime je mogao sastaviti i kraj rezultat, u kojem je Hrvatsku pot proglašio.

- Ekonomija je jedinstvena sigurnost, rekao da nisu učinili ništa za ekonomiju, ali su učinili da se učinilo. Tako je na početku 1990-ih u Hrvatskoj, 4. listopada 1991. uveli nekonvergenčnu politiku koja je tih i sreća obnovljenja istražila kroz, nekomad prema sponzorima novog i sada prenove svrhe. Za prenos novog loveća na politiku, pre nekonvergenčne i sponzorske u koju bi postignuo noviju snažniju raspodjelu novčića.

• U domu je problem s likovanim belnjem?

Budući da smo bili srednji u međunarodnoj i evropskoj privredi, učinili su da se uklonimo srednji međunarodni trend konvergencije bez ikakvih konstrukcija. Ta je konstrukcija doista crnica i pomoći nisu. Nevi je to bilo reflektovano. Ljudi propitavaju, koji su još radu sponzorirali me no, nevišav su konvergenciju.

• Udomo-malo u generaci križe. Podijelite nam ih te do dogopisa 4. listopada 1991. te zadnje izmјene da je rebalans proračuna u 1998. godini bio "osmrd grjeh" nekonvergencije.

- Tog dana, 4. listopada 1991., vlast je naredila strukturalni program koji je zvani antideficitarni. Što je program bio dobar, ali se morao pretvoriti u strategiju rastva, koja nikada nismo dobili. Zato, mi od 1990. do danas, predstavljamo, smisao svih naših državnih budžeta. Biće je tek nekih mimošta, ali više leže u našem nego u kreditu neke prošlosti strategije i politike. Tako smo, 1995., prvi put imali veliki deficit. Toga je bilo ignoriran. Onda smo u nekoliko godina, 1996., 1997., 1998., 1999., 2000., 2001., 2002., 2003., 2004., 2005., 2006., 2007., 2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013., 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022., 2023., 2024., 2025., 2026., 2027., 2028., 2029., 2030., 2031., 2032., 2033., 2034., 2035., 2036., 2037., 2038., 2039., 2040., 2041., 2042., 2043., 2044., 2045., 2046., 2047., 2048., 2049., 2050., 2051., 2052., 2053., 2054., 2055., 2056., 2057., 2058., 2059., 2060., 2061., 2062., 2063., 2064., 2065., 2066., 2067., 2068., 2069., 2070., 2071., 2072., 2073., 2074., 2075., 2076., 2077., 2078., 2079., 2080., 2081., 2082., 2083., 2084., 2085., 2086., 2087., 2088., 2089., 2090., 2091., 2092., 2093., 2094., 2095., 2096., 2097., 2098., 2099., 20100., 20101., 20102., 20103., 20104., 20105., 20106., 20107., 20108., 20109., 20110., 20111., 20112., 20113., 20114., 20115., 20116., 20117., 20118., 20119., 20120., 20121., 20122., 20123., 20124., 20125., 20126., 20127., 20128., 20129., 20130., 20131., 20132., 20133., 20134., 20135., 20136., 20137., 20138., 20139., 20140., 20141., 20142., 20143., 20144., 20145., 20146., 20147., 20148., 20149., 20150., 20151., 20152., 20153., 20154., 20155., 20156., 20157., 20158., 20159., 20160., 20161., 20162., 20163., 20164., 20165., 20166., 20167., 20168., 20169., 20170., 20171., 20172., 20173., 20174., 20175., 20176., 20177., 20178., 20179., 20180., 20181., 20182., 20183., 20184., 20185., 20186., 20187., 20188., 20189., 20190., 20191., 20192., 20193., 20194., 20195., 20196., 20197., 20198., 20199., 20200., 20201., 20202., 20203., 20204., 20205., 20206., 20207., 20208., 20209., 20210., 20211., 20212., 20213., 20214., 20215., 20216., 20217., 20218., 20219., 20220., 20221., 20222., 20223., 20224., 20225., 20226., 20227., 20228., 20229., 20230., 20231., 20232., 20233., 20234., 20235., 20236., 20237., 20238., 20239., 20240., 20241., 20242., 20243., 20244., 20245., 20246., 20247., 20248., 20249., 20250., 20251., 20252., 20253., 20254., 20255., 20256., 20257., 20258., 20259., 20260., 20261., 20262., 20263., 20264., 20265., 20266., 20267., 20268., 20269., 20270., 20271., 20272., 20273., 20274., 20275., 20276., 20277., 20278., 20279., 20280., 20281., 20282., 20283., 20284., 20285., 20286., 20287., 20288., 20289., 20290., 20291., 20292., 20293., 20294., 20295., 20296., 20297., 20298., 20299., 20300., 20301., 20302., 20303., 20304., 20305., 20306., 20307., 20308., 20309., 20310., 20311., 20312., 20313., 20314., 20315., 20316., 20317., 20318., 20319., 20320., 20321., 20322., 20323., 20324., 20325., 20326., 20327., 20328., 20329., 20330., 20331., 20332., 20333., 20334., 20335., 20336., 20337., 20338., 20339., 20340., 20341., 20342., 20343., 20344., 20345., 20346., 20347., 20348., 20349., 20350., 20351., 20352., 20353., 20354., 20355., 20356., 20357., 20358., 20359., 20360., 20361., 20362., 20363., 20364., 20365., 20366., 20367., 20368., 20369., 20370., 20371., 20372., 20373., 20374., 20375., 20376., 20377., 20378., 20379., 20380., 20381., 20382., 20383., 20384., 20385., 20386., 20387., 20388., 20389., 20390., 20391., 20392., 20393., 20394., 20395., 20396., 20397., 20398., 20399., 20400., 20401., 20402., 20403., 20404., 20405., 20406., 20407., 20408., 20409., 20410., 20411., 20412., 20413., 20414., 20415., 20416., 20417., 20418., 20419., 20420., 20421., 20422., 20423., 20424., 20425., 20426., 20427., 20428., 20429., 20430., 20431., 20432., 20433., 20434., 20435., 20436., 20437., 20438., 20439., 20440., 20441., 20442., 20443., 20444., 20445., 20446., 20447., 20448., 20449., 20450., 20451., 20452., 20453., 20454., 20455., 20456., 20457., 20458., 20459., 20460., 20461., 20462., 20463., 20464., 20465., 20466., 20467., 20468., 20469., 20470., 20471., 20472., 20473., 20474., 20475., 20476., 20477., 20478., 20479., 20480., 20481., 20482., 20483., 20484., 20485., 20486., 20487., 20488., 20489., 20490., 20491., 20492., 20493., 20494., 20495., 20496., 20497., 20498., 20499., 20500., 20501., 20502., 20503., 20504., 20505., 20506., 20507., 20508., 20509., 20510., 20511., 20512., 20513., 20514., 20515., 20516., 20517., 20518., 20519., 20520., 20521., 20522., 20523., 20524., 20525., 20526., 20527., 20528., 20529., 20530., 20531., 20532., 20533., 20534., 20535., 20536., 20537., 20538., 20539., 20540., 20541., 20542., 20543., 20544., 20545., 20546., 20547., 20548., 20549., 20550., 20551., 20552., 20553., 20554., 20555., 20556., 20557., 20558., 20559., 20560., 20561., 20562., 20563., 20564., 20565., 20566., 20567., 20568., 20569., 20570., 20571., 20572., 20573., 20574., 20575., 20576., 20577., 20578., 20579., 20580., 20581., 20582., 20583., 20584., 20585., 20586., 20587., 20588., 20589., 20590., 20591., 20592., 20593., 20594., 20595., 20596., 20597., 20598., 20599., 20600., 20601., 20602., 20603., 20604., 20605., 20606., 20607., 20608., 20609., 20610., 20611., 20612., 20613., 20614., 20615., 20616., 20617., 20618., 20619., 20620., 20621., 20622., 20623., 20624., 20625., 20626., 20627., 20628., 20629., 20630., 20631., 20632., 20633., 20634., 20635., 20636., 20637., 20638., 20639., 20640., 20641., 20642., 20643., 20644., 20645., 20646., 20647., 20648., 20649., 20650., 20651., 20652., 20653., 20654., 20655., 20656., 20657., 20658., 20659., 20660., 20661., 20662., 20663., 20664., 20665., 20666., 20667., 20668., 20669., 20670., 20671., 20672., 20673., 20674., 20675., 20676., 20677., 20678., 20679., 20680., 20681., 20682., 20683., 20684., 20685., 20686., 20687., 20688., 20689., 20690., 20691., 20692., 20693., 20694., 20695., 20696., 20697., 20698., 20699., 20700., 20701., 20702., 20703., 20704., 20705., 20706., 20707., 20708., 20709., 20710., 20711., 20712., 20713., 20714., 20715., 20716., 20717., 20718., 20719., 20720., 20721., 20722., 20723., 20724., 20725., 20726., 20727., 20728., 20729., 20730., 20731., 20732., 20733., 20734., 20735., 20736., 20737., 20738., 20739., 20740., 20741., 20742., 20743., 20744., 20745., 20746., 20747., 20748., 20749., 20750., 20751., 20752., 20753., 20754., 20755., 20756., 20757., 20758., 20759., 20760., 20761., 20762., 20763., 20764., 20765., 20766., 20767., 20768., 20769., 20770., 20771., 20772., 20773., 20774., 20775., 20776., 20777., 20778., 20779., 20780., 20781., 20782., 20783., 20784., 20785., 20786., 20787., 20788., 20789., 20790., 20791., 20792., 20793., 20794., 20795., 20796., 20797., 20798., 20799., 20800., 20801., 20802., 20803., 20804., 20805., 20806., 20807., 20808., 20809., 20810., 20811., 20812., 20813., 20814., 20815., 20816., 20817., 20818., 20819., 20820., 20821., 20822., 20823., 20824., 20825., 20826., 20827., 20828., 20829., 20830., 20831., 20832., 20833., 20834., 20835., 20836., 20837., 20838., 20839., 20840., 20841., 20842., 20843., 20844., 20845., 20846., 20847., 20848., 20849., 20850., 20851., 20852., 20853., 20854., 20855., 20856., 20857., 20858., 20859., 20860., 20861., 20862., 20863., 20864., 20865., 20866., 20867., 20868., 20869., 20870., 20871., 20872., 20873., 20874., 20875., 20876., 20877., 20878., 20879., 20880., 20881., 20882., 20883., 20884., 20885., 20886., 20887., 20888., 20889., 20890., 20891., 20892., 20893., 20894., 20895., 20896., 20897., 20898., 20899., 20900., 20901., 20902., 20903., 20904., 20905., 20906., 20907., 20908., 20909., 20910., 20911., 20912., 20913., 20914., 20915., 20916., 20917., 20918., 20919., 20920., 20921., 20922., 20923., 20924., 20925., 20926., 20927., 20928., 20929., 20930., 20931., 20932., 20933., 20934., 20935., 20936., 20937., 20938., 20939., 20940., 20941., 20942., 20943., 20944., 20945., 20946., 20947., 20948., 20949., 20950., 20951., 20952., 20953., 20954., 20955., 20956., 20957., 20958., 20959., 20960., 20961., 20962., 20963., 20964., 20965., 20966., 20967., 20968., 20969., 20970., 20971., 20972., 20973., 20974., 20975., 20976., 20977., 20978., 20979., 20980., 20981., 20982., 20983., 20984., 20985., 20986., 20987., 20988., 20989., 20990., 20991., 20992., 20993., 20994., 20995., 20996., 20997., 20998., 20999., 20100., 20101., 20102., 20103., 20104., 20105., 20106., 20107., 20108., 20109., 20110., 20111., 20112., 20113., 20114., 20115., 20116., 20117., 20118., 20119., 20120., 20121., 20122., 20123., 20124., 20125., 20126., 20127., 20128., 20129., 20130., 20131., 20132., 20133., 20134., 20135., 20136., 20137., 20138., 20139., 20140., 20141., 20142., 20143., 20144., 20145., 20146., 20147., 20148., 20149., 20150., 20151., 20152., 20153., 20154., 20155., 20156., 20157., 20158., 20159., 20160., 20161., 20162., 20163., 20164., 20165., 20166., 20167., 20168., 20169., 20170., 20171., 20172., 20173., 20174., 20175., 20176., 20177., 20178., 20179., 20180., 20181., 20182., 20183., 20184., 20185., 20186., 20187., 20188., 20189., 20190., 20191., 20192., 20193., 20194., 20195., 20196., 20197., 20198., 20199., 20200., 20201., 20202., 20203., 20204., 20205., 20206., 20207., 20208., 20209., 20210., 20211., 20212., 20213., 20214., 20215., 20216., 20217., 20218., 20219., 20220., 20221., 20222., 20223., 20224., 20225., 20226., 20227., 20228., 20229., 20230., 20231., 20232., 20233., 20234., 20235., 20236., 20237., 20238., 20239., 20240., 20241., 20242., 20243., 20244., 20245., 20246., 20247., 20248., 20249., 20250., 20251., 20252., 20253., 20254., 20255., 20256., 20257., 20258., 20259., 20260., 20261., 20262., 20263., 20264., 20265., 20266., 20267., 20268., 20269., 20270., 20271., 20272., 20273., 20274., 20275., 20276., 20277., 20278., 20279., 20280., 20281., 20282., 20283., 20284., 20285., 20286., 20287., 20288., 20289., 20290., 20291., 20292., 20293., 20294., 20295., 20296., 20297., 20298., 20299., 20300., 20301., 20302., 20303., 20304., 20305., 20306., 20307., 20308., 20309., 20310., 20311., 20312., 20313., 20314., 20315., 20316., 20317., 20318., 20319., 20320., 20321., 20322., 20323., 20324., 20325., 20326., 20327., 20328., 20329., 20330., 20331., 20332., 20333., 20334., 20335., 20336., 20337., 20338., 20339., 20340., 20341., 20342., 20343., 20344., 20345., 20346., 20347., 20348., 20349., 20350., 20351., 20352., 20353., 20354., 20355., 20356., 20357., 20358., 20359., 20360., 20361., 20362., 20363., 20364., 20365., 20366., 20367., 20368., 20369., 20370., 20371., 20372., 20373., 20374., 20375., 20376., 20377., 20378., 20379., 20380., 20381., 20382., 20383., 20384., 20385., 20386., 20387., 20388., 20389., 20390., 20391., 20392., 20393., 20394., 20395., 20396., 20397., 20398., 20399., 20400., 20401., 20402., 20403., 20404., 20405., 20406., 20407., 20408., 20409., 20410., 20411., 20412., 20413., 20414., 20415., 20416., 20417., 20418., 20419., 20420., 20421., 20422., 20423., 20424., 20425., 20426., 20427., 20428., 20429., 20430., 20431., 20432., 20433., 20434., 20435., 20436., 20437., 20438., 20439., 20440., 20441., 20442., 20443., 20444., 20445., 20446., 20447., 20448., 20449., 20450., 20451., 20452., 20453., 20454., 20455., 20456., 20457., 20458., 20459., 20460., 20461., 20462., 20463., 20464., 20465., 20466., 20467., 20468., 20469., 20470., 20471., 20472., 20473., 20474., 20475., 20476., 20477., 20478., 20479., 20480., 20481., 20482., 20483., 20484., 20485., 20486., 20487., 20488., 20489., 20490., 20491., 20492., 20493., 20494.,

Miroslav FILIPOVIĆ

- Za početak, ne vidim razloga zašto moramo imati dvadeset ministara. Sedam bi ih bilo sasvim dovoljno. Mi nemamo, primjerice, ministra koji bi koordinirao monetarnu i fiskalnu politiku. To bi bio ministar bez portfelja, kojeg bih odmah uveo, čak u statusu potpredsjednika Vlade. Po meni, to je najvažniji čovjek, jer se kod nas ne zna granica između monetarne i fiskalne politike. Takoder, trebamo napraviti koncept razvoja jer imamo 525 jedinica lokalne uprave i samopopravne, a podsjetit ću da je u cijeloj bivšoj Jugoslaviji bilo ukupno 500 općina, od čega 117 u Hrvatskoj. I prije sam tvrdio, a naročito sada, da Hrvatska ne smije imati više od sedamdeset općina, jer svaka mora biti u stanju promišljati svoj razvoj. One koje su male i siromašne to ne mogu.

▼ Tko, prema vašem mišljenju, najviše koči strukturne reforme?

- Cijeli problem restrukturiranja države počinje u Saboru. Tamo se donose zakoni koji kod nas traju godinu-dvije. Malo se provode, malo ne. Naša je zakonodavna djelatnost takva da nemamo profesionalno i dogovorno pripremljene zakone jer su zastupnici nepripremljeni. Uzmite, primjerice, pitanje oporezivanja drugog dohotka, od čega ministar Linic sada odustaje, navodno pod pritisnom HNS-a. Meni je neshvatljivo zašto ne postoji odbor koji će kontinuirano pratiti porezni sustav, ne da ga mijenja, nego da ministar finansija u danom trenutku ima gotov materijal i da može reći "idemo u to i to". A mi malo idemo, malo ne idemo. Mislim da bi cijeli saziv Sabora trebao otići na dobar dodiplomski studij o organizaciji

Tvrđim da je
Željko Jovanović trenutačno
najvažniji
ministar u
Hrvatskoj...

donesena odluka da se jedan posto društvenog proizvoda u svijetu izdvaja za razvoj nerazvijenih zemalja. Imali smo, dakle, ljudi koji su nešto znaci. Hoću reći da se trebamo okrenuti i sagledati istinu. Problem rješava beskompromisna spoznaja. Vlada mora beskompromisno sagledati stanje u društvu i onda izabrati pravi put. Dok se ne pogledamo u zrcalo, nema sreće.

▼ Koliko je, u tom smislu, odgovorno Ministarstvo znanosti i obrazovanja, koje, kako vidimo, danas nema novaca ni za "cipelarini" učiteljima?

- Tvrđim da je Željko Jovanović trenutačno najvažniji ministar u Hrvatskoj. On bi trebao svu tu znanost, kakva je da je, platiti da radi i angažira to znanje u poduzećima koja imamo. Ovako ispada da se kod nas znaošću ljudi bave u hobiju, da ovdje jedino raspravljaju o tome koliko su pametni, a da uspiju tek kada odu van. Pa zašto ne bi uspjeli ovdje? Nemoguće je da tek vani postaju uspijeli. Stoga nemam nikakvih dvojbi da u uvjetima krize Ministarstvu znanosti i obrazovanja treba udvostručiti budžet.

"NEPOTREBNI" OSIJEK I OPUSTOŠENA SLAVONIJA

▼ Zašto nismo sačuvali nacionalnu proizvodnju?

- Olako smo je pastili da ode. Uzmite za primjer Osijek, koji je bio središte manufakture na ovom prostoru, a sada je – nemajte me krivo shvatiti – postao nepotreban grad. Jedino što je dobio u posljednje vrijeme je da je podijelio Nadbiskupiju s Đakovom. Je li to dosta? Pa, recimo, taj rukavac Dunava u Hrvatskoj, kakav je to resurs! Dovoljan da Vukovar bude grad-dijamant, a ne ovo što se sada tamо zbiva. Slavoniju smo, dakle, destruirali. Pa nas su poljoprivreda u Slavoniji i brodogradnja mogli hruniti.

▼ Spomenuli ste poljoprivredu. Je li ona i dalje naša najveća šansa?

- Poljoprivreda je takva tragedija da bi zbog nje trebalo otici na Kamenita vrata i svijeću zapaliti. Mi smo cijelo vrijeme pričali da za poljoprivredu dajemo velike subvencije. No kvala je u tome što su odredene političke stranke koje u tim ruralnim područjima imaju svoje glasačko tijelo lobirale da ti krajevi dobiju nekakva sredstva, ali da to ne bude potpora razvoju. Pa su Pero i Štefica, koji imaju dvije krave, dobivali subvencije za mljekovo iako se znalo da njihove kravice nisu nikakva proizvodnja. No tih je dvoje starih ljudi bilo sretno što dobiva bar nešto od poticaja i zato je glasovalo za stranke koje su im to dale, računajući da će isto dobiti i sutra ako one i dalje budu na vlasti. Stvari treba nazvati pravim imenom i reći da to nisu bile subvencije, već – politički porezi. Sada su ti seljaci u neobranom grožđu, jer, otkako smo u EU, vrijede nova pravila, za koja se nismo pripremili. A trebali smo raditi na rafinaciji i komasaciji zemljišta kako bismo napravili prave ekonomiske jedinice.

UREĐENI I ULJUĐENI Treba nam jedna velika izvozna tvrtka

Ima li izlaza iz ove krize? Gdje ga vidite?

● - Pa jasno da imam! Mi smo zemlja s četiri milijuna stanovnika i predvremenim različitostima. Pogledajte samo posebnosti Slavonije, za koju mislim da je od osamostaljenja Hrvatske najveća žrtva. Lika je ekološki dijamant. A mi se, jednostavno, ne snalazimo u tim uvjetima, u kojima bi racionalni čovjek najprije popisao resurse koje ima i definirao koji od njih nude najveću komparativnu prednost. Oni bi tada bili predmet gospodarske aktivnosti. I tu je priča gotova. Hrvatskoj ne trebaju tisuće tvrtki, nego jedna velika i ozbiljna, orijentirana k izvozu. A mi? Imali smo Plivu i, umjesto da smo od nje napravili veliki brend, mi smo popali novce od Sumameda, a nju pretvorili u trivijalnu generičku industriju. Slično je i s Inom, koja je trebala biti srednjoeuropski lider. Dakle, odgovor na pitanje ima li izlaza iz krize glasi: apsolutno imam! Tih 45 milijardi eura duga neće biti problem ako Hrvatska počne tražiti svoj subjektivitet. Ali ako u bilo kojem smislu budemo nečija izvedenica, onda ćemo biti sve nerazvijeniji. Iz krize ćemo moći izći samo ako budemo uređeni i uljuđeni. Ako toga nema, onda je pitanje što je uopće država.

državne uprave.

▼ Imamo li uopće dovoljno dobrog kadra koji bi proveo reforme i izvukao nas iz krize?

- Ne vidim rješenja ni u okviru HDZ-a ni u okviru SDP-a, a ni onih stranaka koje su u

▼ Kako tumačite to što Vlada i nakon dvije godine nije pokrenula gospodarstvo, dok se ministar finansija stalno poziva na "ko-